

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2020 року

Опитування проводилося після оголошення про
пом'якшення карантинних заходів

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в II кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у II кварталі 2020 року свідчать, що на тлі запроваджених протиепідеміологічних заходів респонденти очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та стримано оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується помірний інфляція та девальвація національної валюти¹.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **значне зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 46.2% (у попередньому кварталі – 25.0%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 34.1%;
- **помірне зростання цін на споживчі товари та послуги:** 76.9% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 7.5%, у цілому по Україні – 54.9%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво. Значно вище, ніж у попередньому кварталі, оцінено вплив чинника «доходи населення» (графік 2);
- **девальвацію національної валюти помірними темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 30.8% респондентів (у попередньому кварталі – 58.3%), у цілому по Україні – 68.2%;
- **фінансово-економічний стан на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 18.2%) (таблиця). Водночас респонденти підприємств торгівлі налаштовані песимістично (баланс відповідей – «мінус» 50.0%). У цілому по Україні очікується погіршення фінансово-економічного стану: баланс відповідей – «мінус» 1.8%;
- **значне зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 53.8% (у I кварталі 2020 року – 45.5%). Зростання обсягу реалізації продукції на зовнішньому ринку уповільниться: баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – 50.0%) (таблиця). У цілому по Україні обсяги реалізації дещо зменшаться: баланси відповідей – «мінус» 0.1% та «мінус» 0.7% відповідно;
- **зменшення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – по «мінус» 15.4% (у попередньому кварталі – 25.0% та 41.7% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 16.1% та «мінус» 10.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у I кварталі 2020 року – 0.0%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 17.3%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, досить високими темпами** (баланс відповідей – 61.5%) за **незначного підвищення цін на продукцію власного виробництва** (баланс відповідей – 16.7%) (графік 6). За оцінками 69.2% респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника** значно нижчими темпами: баланси відповідей – 23.1% та 25.0% відповідно (у I кварталі 2020 року – 50.0% та 81.8% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво занадто високі ціни на енергоносії. За оцінками респондентів, значно посилюється вплив недостатнього попиту та надмірного податкового тиску (графік 5).

Очікується суттєве зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти планують брати банківські кредити виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, продовжили пом'якшуватися (графік 9). Наявність інших джерел фінансування респонденти називають основним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан** погіршився і є **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 23.1% (у I кварталі 2020 року – 16.7%), у цілому по Україні – «мінус» 11.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний** третій квартал поспіль: баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – «мінус» 33.3%;
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – 0.0%. Підприємства торгівлі мають дефіцит виробничих потужностей.

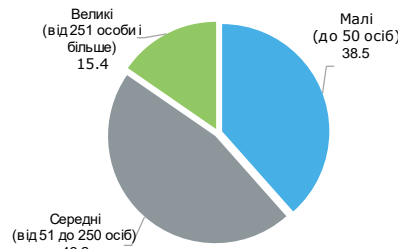
¹ Опитування проводилося після оголошення про пом'якшення карантинних заходів.

Паспорт вибірки^{2,3}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

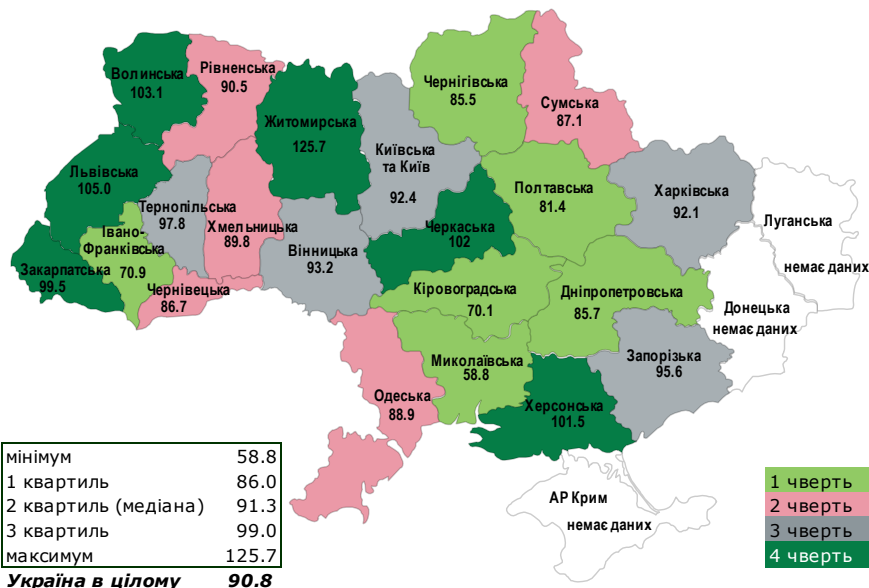

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 08 травня – 01 червня 2020 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями⁴, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	36.4	33.3	18.2	18.2	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	46.2	50.0	41.7	45.5	53.8
інвестиційних витрат на проведення будівельних робіт	25.0	36.4	23.1	25.0	-15.4
інвестиційних витрат на машини, обладнання та інвентар	23.1	50.0	23.1	41.7	-15.4
кількості працівників	0.0	23.1	15.4	0.0	-7.7

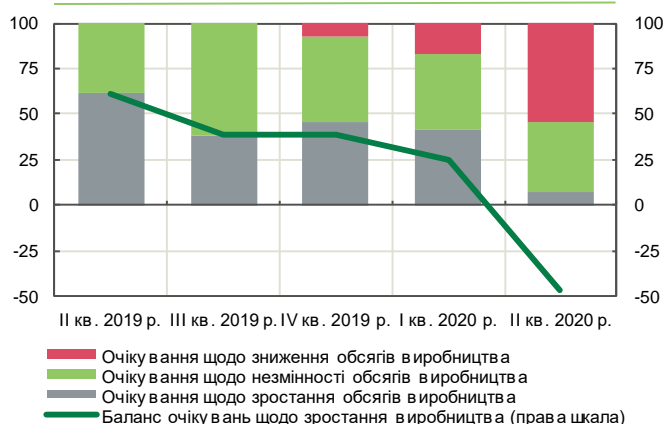
² Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

³ В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

⁴ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

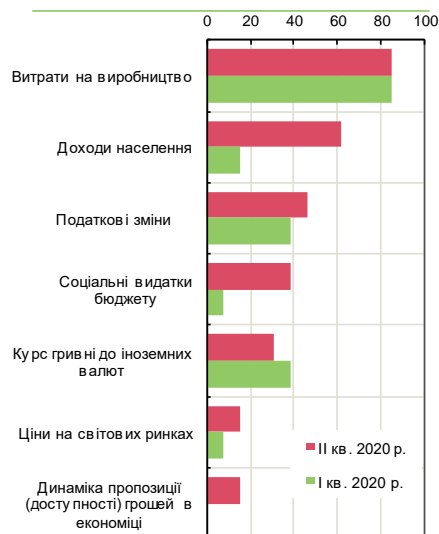
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

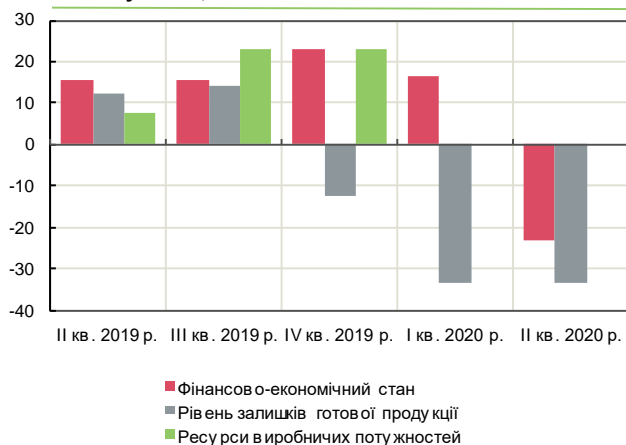
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

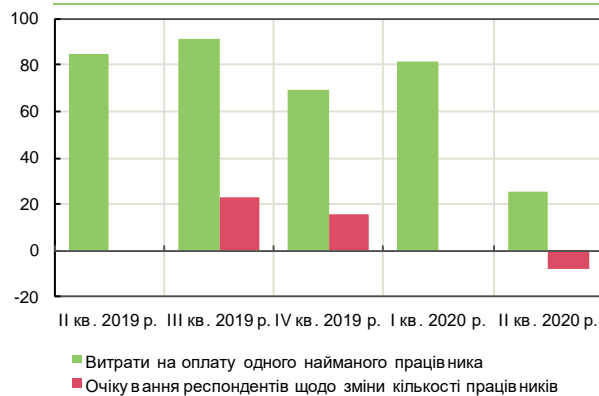
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

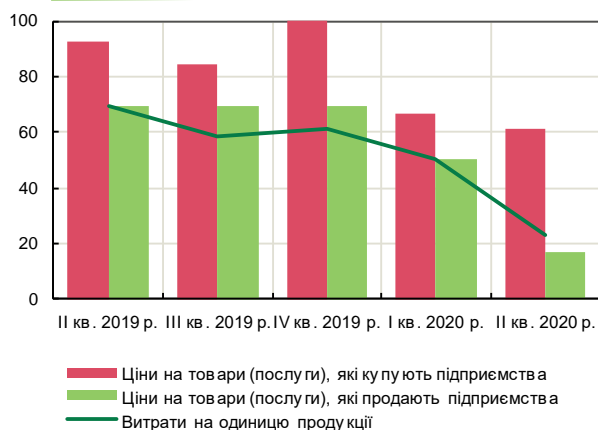
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

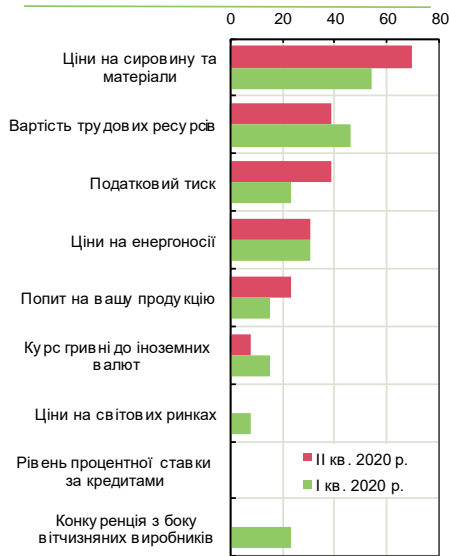
Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

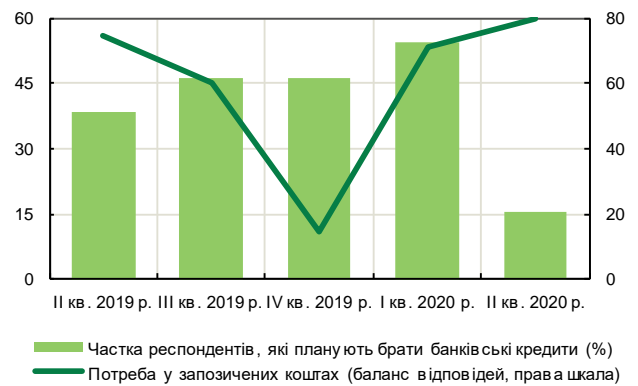
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

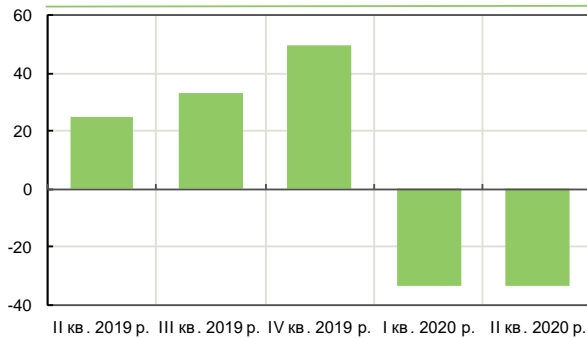
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

